

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Avaria“, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“
Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economul“,
„Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișorul“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Lucea-
fărul“, „Mercu“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Oltiana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“,
„Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“,
„Victoria“, „Vlădeasa“ și „Zlăgnea“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 16.—, pe 1/2 an K 8.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IV.

Sibiu, 26 Iulie 1902.

Nr. 30.

La chestiunea băncilor populare.

Băncile se sporesc și se consolidează pretutindenea, în toate statele civilisate. În timpul din urmă România a făcut în această privință un pas frumos înainte. La 300 bănci populare s'au înființat în diferitele comune ale acestei țări, și numărul lor se sporesce mereu. Dar — precum se vede — în lipsa unei legi nu se procedează în toate locurile cu sistem și destulă prevedere. De aici discuțiuni, cari nu pot decât să folosească dezvoltării ulterioare și bunului mers al acestor instituțiuni. Aceste discuțiuni — credem — nu pot fi decât folositoare și pentru noi, ale căror bănci sunt în stadiul de sporire și mai ales de consolidare. De aceea dăm în cele următoare o parte a unor discuțiuni, ce s'au urmat în Nrii 12 și 13 a. c. ai „Jurnalului Societății centrale agricole“ din București, în cari articole se sulevează multe idei, din cari unele ar fi de dorit să se realizeze și la noi, și tot acolo se indică și unele defecte, cari ar trebui înlăturate din organismul institutelor noastre financiare.

1. Nelimitarea capitalului ce poate depune ori care membru.

Acesta e un punct esențial pentru atingerea scopului ce se urmărește prin înființarea acestor instituțiuni. Totuși, aproape nici o bancă nu'l are în vedere și nici una nu fixează un *maxim* preste care să nu mai poată depune nimeni. De aci urmează că mai totdeauna capitalul de întreprindere al băncii e aproape întreg al chiburilor satului, cari pot vârșa de-odată 2—3 mii lei în cassa societății. Partea minimă e a membrilor săraci care nu pot cotisa de cât cu câți-va lei lunar. Dar tocmai aceștia din urmă au nevoie de bancă, ei se imprumută mai des la ea și deci ei plătesc cea mai mare parte din procentele care constituie venitul băncii.

La încheierea exercițiului tot ei sunt cei cari obțin cea mai mică parte din câștigul net, fiind-că el se repartizează sub formă de dividende la % și nu în raport cu operațiunile pe care le-a făcut fie-care membru cu banca. Toate băncile tind să obțină dividende cât mai mari, multe au dat în primul an 15—18% și se mândresc că afacerile au mers minunat de bine. Dar întreb: de unde se obțin aceste mari dividende? Face banca alt soi de întreprindere producătoare de venituri, afară de imprumuturi? Nu. Mai toate băncile se limitează la acordare de imprumuturi țăranilor nevoiași.

Ei bine, dividendele mari se obțin din dobânzile mari pe care aceștia sunt siliți să le plătească la bancă.

Dar, mi-ar pute obiecta cine-va, intru cât aceste dobânzi se repartisează — la încheierea bilanțului — între toți membrii, nu poate rezulta nici un neajuns, toți se împărtășesc din venitul net al băncii.

Așa ar fi când dividendele s'ar stabili în raport cu operațiunile pe care le-a făcut fie-care cu banca; însă ele se stabilesc totdeauna la %, adică în raport cu capitalul pe care l'a depus fie-care. Deci ele se înglobează în cea mai mare parte la capitalurile mari ale chiburilor, — și nu'i drept după cum nu e nici emulativ pentru țăranii scăpătați.

Capitalurile au drept la dobândă nu la dividende. Așa procedează băncile germane: se fixează prin statute, ori prin hotărârile adunării generale, *maximul* capitalului pe care îl poate depune ori-care membru; acest maxim e de regulă 500 lei. Depunerile pot fi în rate, după voie, ori integral; însă până când capitalurile tuturor membrilor nu s'au egalat, adică n'au atins *maximul*, venitul net nu se repartizează la %, ci se plătesc din el, membrilor cari au făcut depuneri până la concurența sumei de 500 lei, o dobândă fixă stabilită tot de adunarea generală, iar restul câștigului se împărtășește — sub formă de dividende — în raport cu operațiunile pe care le-a făcut fie-care cu banca. Așa că din câștigul net o bună parte se capitalizează la partidele celor săraci, pe când dobânzile și dividendele cuvenite capitalurilor depuse integral, se numără peșin membrilor respectivi, neputându-se capitaliza ca să nu depășească *maximul*.

Unii au criticat acest procedeu al băncilor nemțesci, sub motiv că câștigul net se cuvine capitalului rulant cu care a operat banca în cursul anului, nu membrilor; cu alte cuvinte îndată ce el rezultă dintr'o dobândă percepută la suta de lei luată și speculată din acel capital, ar urma ca și repartisarea lui să se facă tot la suta de lei.

Teoreticesc poate că au dreptate adversarii sistemului german, însă noi trebuie să avem în vedere a satisface trebuințele vieții noastre practice nu legile teoretice. Scopul principal al băncilor populare trebuie să fie înlesnirea creditului necesar țăranilor pentru întreprinderile lor agricole, nu obținerea de câștiguri mari bănesci din speculațiuni împovărătoare. Câștigul cel mare care va îmbogăți pe toți sătenii nu poate consta din dividende mari, ci din însași foloasele pe care le pot trage ei din munca pământului la vreme, din îmbunătățirile terenului, din înfrumusețarea întregii

lor economii, — pe care nu le pot avea dacă nu li-se înlesnește creditul.

Inlesnirea creditului să fie preocuparea de frunte a băncilor, nu obținere de câștiguri bănești.

Părerea mea este că cu cât o bancă a obținut dividende mai mari, cu atât s'a depărtat mai mult de adevăratul țel pe care trebuie să-l urmărească; din potrivă, băncile cari împrumută cu dobânzi mici și cari deci obțin dividende mici, contribuiesc cu mult mai mult la propășirea economiei rurale a țăranilor.

II. Acordarea împrumuturilor. — Supraveghierea întrebuintării lor. — Termenele de restituire.

Până când vom ajunge să avem și noi o lege de organizare și ocrotire a băncilor populare, precum și niște „statute-model“, prin care să se stabilească în mod precis normele după care să se conducă aceste instituțiuni, e bine să desbatem și să ne dăm seama de toate cusururile ce le observăm la ele, ca apoi să putem înlătura piedecile ce ni se pun în calea spre progres.

Firesce, vom căuta să raportăm totdeauna băncile noastre la sistemele germane, — fiind cele mai perfecționate — însă nici odată nu vom pretinde ca să se introducă vre-unul din ele, nemodificat, la noi în țară. Nu. Acelea sunt proprii împrejurărilor economice ale poporului german și corespund legislației respective, dar pentru noi nu pot da rezultate îmbucurătoare nici băncile sistem Raiffeisen nici ale lui Schulze-Delitsch. Băncile Raiffeisen pe lângă că nu stimulează spiritul de economie fiind-că nu primesc depuneri decât maxim 10 lei de fie-care membru (odată pentru totdeauna), apoi nici nu pot fi întemeiate la noi până ce mai întâi nu vom avea legiferat principiul „responsabilității solidare“, pe care se rađimă acest sistem; iar băncile Schulze nu s' destul de potrivite nevoilor noastre, căci sunt mai mult niște casse de speculațiuni bănești decât instituțiuni de credit agricol mutual. Ele pot aduce mari servicii țărilor cu capitaluri staționare dar intru cât la noi e nevoie de credit eștin, introducerea lor ar îngreuna și mai mult condițiunile de împrumut ale sătenimei.

Totuși o combinațiune a ambelor sisteme și alegerea părților ce ne trebuie nouă va fi cel mai bun mijloc de a organiza un sistem intermediar, care să cuprindă elementele esențiale pentru înjghebarea unei forme potrivite nevoilor noastre.

Sub forma actuală a băncilor noastre nu se poate vorbi de un anumit sistem și nici nu se poate precisa pe care din cele două tipuri germane ne-am apropiat mai mult. S'ar părea că e mai mult o formă a băncilor Schulze, dar nu e nici așa. Aproape fie-care din băncile noastre e un sistem născocit odată cu înființarea băncei. În Germania, din potrivă, pentru 15.000.000(?) bănci nu-s decât două feluri de statute: ale lui Raiffeisen și ale lui Schulze. Iată deci cum s'a putut face progres în Germania: a fost o unitate de vederi și acțiune; n'a lucrat fie-care cum l'a tăiat capul. La noi vor trebui multe frământări până se va ajunge la o formă comună, dar trebuie să se stabilească un tip căci alt-fel toată truda e zădarnică.

Lucrând în mod răslețit, cu directive deosebite și cu mijloace diferite, e mult mai greu să observăm defectele de organizare ale fie-cărei instituțiuni în parte.

Intre alte cusururi tot atât de păgubitoare, considerăm „nesupraveghierea întrebuintării împrumuturilor acordate“ și „termenele de rambursare a acelor împrumuturi“. Nici o bancă nu obligă prin statute pe membrii săi să precizeze scopul anumit în care vor să utilizeze împrumuturile. Ori-cine cere bani — fie el membru

la bancă sau nu — poate obține împrumuturi numai dacă prezintă garanți solvabili. Nimeni nu'l întreabă ce face cu banii și mai ales nimeni nu se interesează, dacă într'adevăr banii împrumutați au fost în folosul economiei rurale ori îi speculează la rëndul său datornicul ca să poată obține câștiguri bănești imediate.

Acest defect îl au și băncile Schulze. Ca și la noi, administrația băncei se mulțamește să încasseze dobânzile, să fixeze termenul de plată și să ia măsurile de restituire. Nu tot așa este la băncile Raiffeisen. Aci împrumuturile se acordă pentru alt scop, nu pentru obținere de dobânzi mari, și ca atare se acordă mai anevoe dar mai cu folos practic.

Pentru-ca cine-va să poată obține împrumuturi dela aceste bănci trebuie să îndeplinească absolut toate condițiunile cerute de statute și anume:

1. Să facă parte dintre membrii băncei.
2. Să nu fi rămas la vre-un împrumut precedent în urmă cu plata, nici să fi pricinuit daună vre-unui girant.
3. Să nu mai fie înscris ca membru la altă bancă sătească.
4. Să se bucure de toate drepturile cetățenești, și
5. Să ofere — prin poziția sa — siguranța necesară pentru restituirea împrumutului.

Dacă solicitatorul împlinesce aceste condițiuni e sigur că ori de câte ori va avea lipsă de bani și se va adresa băncei va fi ajutat. Dobânda pe care o plătesce e minimă. Totdeauna însă el va trebui să arete lămurit în cererea formală de împrumut scopul în care voește să întrebuinteze banii și nici odată să nu procedeze alt fel decât conform obligațiunilor ce și-a luat în scris prin cerere. În nici un cas împrumuturile nu pot fi acordate decât în folosul agriculturii și anexelor ei. Se poate împrumuta cineva pentru a-și face munca sa la vreme, pentru a aduce îmbunătățiri terenului, pentru clădiri de acareturi, pentru cumpărări de pământ, pentru întreprinderi de industrie agricolă, etc. etc.

Consiliul administrativ al băncei e ținut — conform statutelor — să supravegheze dacă nu cumva datornicul a dat o altă destinație banilor. În cas când e dovedit bine că nu i-a întrebuintat în scopul pentru care iau fost acordați de bancă, administrația băncei „trebuie să ceară restituirea imediată — fără de a mai ține seamă de termenul de rambursare — și tot odată să pronunțe escluderea provisorie a membrului culpabil“ până la întrunirea adunării generale care va decide definitiv. În nici un cas nu se poate îngădui un termen de restituire decât cel mult într'o săptămână.

Toate aceste măsuri sunt neglijate la noi. Nu se pune preț decât pe dobânda ce plătesce solicitatorul de împrumut. fie el înscris ori nu la bancă, fie cinstit, bun platnic ori imoral, fie cămătar ori agricultor harnic, fie martor de meserie, pușcăriaș, — fie ce o fi... dar să plătească dobândă bună.

Supravegherea întrebuintării împrumutului e o condiție pentru ajungerea scopului ce și propun băncile: „îmbunătățirea stărei materiale și morale a sătenilor“.

Să se înscrie în statutele tutulor băncilor acest punct esențial, iar consiliile administrative să îngrijască să se execute de cătră fie-care membru.

Apoi trebuie să ne deprindem a pune preț și pe calitățile morale ale oamenilor, căci propășirea economică nu poate merge decât mână în mână cu cea intelectuală și morală. Una fără alta nu pot exista.

* * *

Asupra termenelor de restituire a împrumuturilor, cele două sisteme germane se deosebesc fundamental.

Băncile Schulze împrumută pe termen de 3 luni cu posibilitate de a prelunge împrumutul de cel mult încă 3 luni; băncile Raiffeisen acordă două feluri de împrumuturi: a) *împrumuturi pe termene scurte* până la 1 an (cu posibilitatea prolongirii până la 2 ani) și b) *împrumuturi pe termene lungi* (1—10 ani). Afară de acestea, băncile Raiffeisen lucrează în „*cont-curent*” cu ori-care dintre membrii lor, însă numai cu sume mici.

Din pricina acestor deosebiri, precum și din a altora, Schulze și Raiffeisen au trăit într-o necurmată polemică toată viața lor. Adepții lor nu pierd nici o ocazie ca și acum să se învrăjbească ori de câte ori găsesc motive de divergență.

Adevărul e că sistemul lui Raiffeisen e preferabil din punct de vedere al termenelor de restituire, întru cât corespunde mai bine necesităților agricole. Termenele de 3 și chiar de 6 luni sunt prea mici pentru agricultori. În comerț și industrie capitalul poate fi reprodus într'un timp relativ scurt, dar în agricultură sunt numai anumite epoce, când îi fixează termenele de restituire. Apoi trebuie să se mai aibă în vedere felul întrebuințării împrumutului. Bună-oară, când el a fost plasat în imobile, acareturi, îmbunătățiri aduse terenului, plantații, îngrășăminte, împrejmuiri cu garduri, drenaj, irigațiuni, cumpărări de unelte și mașini, săpări de puțuri, cumpărări de pământ, etc., etc., amortisarea capitalului nu se poate face decât treptat anual, deci și restituirea să se facă în rate anuale stabilite de mai înainte. Aceasta în ceea-ce privește împrumuturile mari; cele mici pot fi restituite integral dar nu în termene scurte.

La băncile noastre observ două extreme în ceea-ce privește termenul de restituire: unele îl au prea scurt, 3—4 luni, altele nu fixează prin statute nici o limită. Se împrumută cine-va pe 3 ani, de pildă; poate să amâne mereu scadențele cât va voi numai să plătească dobânda respectivă. Restituirea în rate n'o admit decât foarte puține bănci. Totuși pentru împrumuturile mari și pe termene lungi, acesta e singurul mijloc care înlesnește plata. Totodată să se aibă în vedere — la restituirea în rate — că dobânda trebuie percepută totdeauna la epocile când se plătesc ratele și numai pentru restul capitalului ce mai e de rambursat. Multe bănci opresc dobânda întreagă atunci când acordă împrumutul. Acest procedeu e nedrept și speculativ.

Cele mai potrivite epoce pentru fixarea termenelor de rambursare sunt primele luni după adunatul recoltei. Atunci țăranii vind prisosul ce obțin din munca depusă în campania aceluia an să plătească ratele și dobânzile de întârziere. În nici un cas termenele nu trebuie să fie mai scurte de 9—10 luni, iar pentru împrumuturile mai mari să se calculeze cota de amortisare ținându-se seamă de întreprinderea în care a fost plasat împrumutul.

Ce ajutor ai dat plugarului, și ce înlesnire i-ai făcut, când i-ai fixat maximul termenului de restituire la 3—4 luni? De regulă toți țăranii se împrumută primăvara când începe campania de lucru, ca să aibă cu ce și face munca, să-și cumpere: boi, plug, car, etc. A contractat împrumutul în Martie, îi fixezi termenul de plată la 4 luni, în Iunie. Ce venit poate avea micul plugar în epoca asta: Martie—Iunie? Astea sunt cele 4 luni în care el numai cheltuiește dar de câștigat nimic. Câștigul muncii, dacă are noroc să fie, îl obține tocmai toamna; atunci va pute plăti.

... Cel care își ia apostolatul ideii de a reforma viața economică a sătenimei, trebuie să țină seamă de toate aceste minuțiosități, de mică însemnătate în aparență, dar de mare folos practic în realitate. s.

Responsabilitatea comitetului de supraveghiere.

— Dreptul de desdaunare al creditorilor. —

Nu incapa nici o îndoială, că dacă direcțiunea și comitetul de supraveghiere prin actele sau întreprinderile lor ilegale ori contrare statutelor, sau în vre-un alt mod au păgubit intenționat pe creditorii societății, atunci aceștia sunt îndreptățiți, în sensul legii, a pretinde desdaunare dela membrii direcțiunii resp. ai comitetului de supraveghiere, presupunând, se înțelege, că pretensiunile lor nu s'au putut acoperi din averea societății. Relativ la acest drept al creditorilor și la măsura în care creditorii pot pretinde desdaunare, motivarea legii acționare germane conține următoarele:

Față de creditorii societății este responsabilă, ca adevărată debitoare, numai societatea cu organele căreia creditorii au contractat afaceri; pe când comitetul de supraveghiere și creditorii societății nu stau în nici o relațiune de drept unii cu alții și aceasta cu atât mai puțin, cu cât comitetul de supraveghiere nu reprezintă societatea în afară. Cu toate acestea este nu numai echitabil, ci și pe deplin motivat, ca în casurile amintite în lege, comitetul de supraveghiere încă să fie responsabil față de creditorii, fiindcă membrii comitetului de supraveghiere sunt obligați a apăra — indirect — și interesele creditorilor societății și nu pot fi absolvați de acuză înșelăciunii atunci, când în calitatea lor de sentinele ale legii și ale statutelor, permit ca capitalul social, care servește de garanție creditorilor societății, să se întrebuințeze spre alte scopuri. Ar fi însă contra principiilor de drept, dacă creditorii ar pute face responsabili pe membrii comitetului de supraveghiere și în cazul acela, când pretensiunile lor ar afla deplină acoperire din averea societății. Prin urmare legea poate investi pe creditorii cu dreptul de a pretinde desdaunare dela membrii comitetului de supraveghiere numai atunci, când pretensiunile lor nu se acoperă din averea societății. Creditorii însă nu sunt obligați ași valida în solidaritate pretensiunile contra comitetului de supraveghiere. Aceasta ar fi o formalitate superfluă, care ar împedea mersul justiției și ar face imposibilă deopotrivă considerarea a diferiților creditorii. De aceea trebuie asigurat fiecărui creditor, care poate dovedi în mod demn de credință, că pretensiunea sa nu s'a acoperit dela societate, dreptul, de ași pute valida pretensiunea independent, prin proces intentat membrilor din comitetul de supraveghiere. Iar piritul (comitetul de supraveghiere) trebuie investit cu dreptul de a pute valida, afară de excepțiunile referitoare la pretensiune, încă și plătirile făcute în favorul societății ori al altor creditorii. Dreptul creditorilor de a pute pretinde desdaunare prin proces nu incetează nici atunci, când membrii comitetului de supraveghiere ar fi demisionat sau ar fi încheiat cu societatea vre-un concordat, pentru-că în cazul acesta, având organele societății posibilitatea de a scăpa de responsabilitate, dreptul de desdaunare al creditorilor ar deveni ilusoric. Responsabilitatea membrilor comitetului de supraveghiere incetează numai după-ce au despăgubit societatea în privința pretensiunilor din chestiune.

Prin urmare cu privire la validitatea dreptului de desdaunare al creditorilor se pot stabili următoarele reguli:

trebuie dovedit, că pretensiunea formulată contra societății de fapt există;

trebuie justificat că creditorul pîrîtor n'a fost escontat din averea societății;

trebuie produsă dovada, că dauna a cauzat-o actele ori întrelăsările contrare statutelor ori ilegale ale comitetului de supraveghiere.

Așadară creditorii nu pot pretinde desdaunare atunci, când societatea mai are avere disponibilă, și dacă nu pot dovedi deajuns, că capitalul social s'a pierdut din cauză, că comitetul de supraveghiere nu și-a împlinit datorințele de loc sau a fost neglijent.

În casurile următoare însă comitetul de supraveghiere este necondiționat responsabil pentru toată dauna, ce ar suferi-o creditorii:

dacă contrar § 161 al L. C. societatea a acuzat și luat ca amanet acțiunile proprii;

dacă s'au plătit acționarilor interese ori dividende din capitalul social (§ 165 al L. C.);

dacă averea societății, care se contopese cu altă societate nu se administrează separat până la escontarea creditorilor (§ 208 al L. C.);

dacă capitalul social se reduce fără aprobarea tribunalului competent și înainte de a fi fost ascultați creditorii (§ 20 al L. C.). Dacă capitalul social s'a pierdut în parte ori de tot din cauza neobservării dispozițiilor de sus, atunci sunt responsabili față de creditori atât direcțiunea, cât și membrii comitetului de supraveghiere. Dacă din contră, deși administrațiunea a fost bună și controlul corespunzător, cu toate acestea capitalul social totuși s'a pierdut prin transacțiuni ne-succese, atunci creditorii nu pot pretinde desdaunare nici dela direcțiune și nici dela membrii comitetului de supraveghiere.

Impregiurarea, că actele ori întrelăsările contrare statutelor ori legilor se bazează pe un conclud oarecare al adunării generale, nu scapă organele societății de responsabilitate față de creditori (§ 189 al L. C. alinea a doua). Dacă din contră pentru dauna cauzată au fost deja făcuți odată responsabili din partea societății și au restituit dauna la cassa societății, atunci creditorii nici în cazul acela nu mai pot pretinde desdaunare dela membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere, când pretensiunile lor nu ar afla acoperire din averea societății.

Dacă societatea ajunge în concurs atunci dreptul de desdaunare al creditorilor trece asupra masei concursuale și se poate valida prin curatorul masei.

(După A. Kormos: „Drepturile, datorințele și responsabilitatea comitetului de supraveghiere“ de Cp.)

JURISDICȚIUNE.

Înacționarea cambiei. Câtă vreme cambia ajunsă la scadență n'a fost prezentată spre plată, acceptantul nu se poate considera de neglijent; în consecuență, dacă posesorul cambiei pîresce cambia, fără a o fi prezentat mai întâiu spre plată, atunci, pe timpul dela scadență până la inmanuarea pîrei, — care din punct de vedere juridic se consideră de identică cu prezentarea spre plată — nu este îndreptățit a pretinde interese.

(Curia reg. sub 427/902).

Protestul cambial. Legea cambială nu impune posesorului cambial obligamentul, de a comunica celui ce ridică protestul, domiciliul acceptantului, în cas când domiciliul acestuia n'ar fi evident din cambie; asemenea nu este dator posesorul cambiei a erua însuși sau prin alții domiciliul acceptantului. A erua locuința

acceptantului și a se informa în privința aceasta la respectivul oficiu polițienesc este în sensul § 102 al Legii camb. datorința celui-ce ridică protestul. Prin urmare la judecarea chestiunii dacă din punct de vedere juridic, protestul ridicat este valid sau nu, trebuie cercetat numai, dacă protestul s'a făcut în conformitate cu dispozițiunile § 102 al L. camb., nu și aceea că oare posesorul cambiei avut-a sau nu cunoștință despre domiciliul acceptantului.

(Curia reg. sub Nr. 464/901).

Libelele de deposit ale „Casei de păstrare postală“ nu pot servi drept cauțiuni. Prin ordinațiunea sa Nr. 13438/902 ministrul de justiție a atras atențiunea autorităților judecătorești asupra împregiurării, că în sensul § 24 al art. de lege IX din 1885, alinea a doua, depozitele până la K 2000 — ale Casei de păstrare postală nu se pot secuestra și că prin urmare depozitele din cesiune nu oferă garanție suficientă pentru interesele erarului. A ordonat totodată, ca pe viitor să nu se mai primească ca vadiu ori drept cauțiuni libelele de deposit ale Casei de păstrare postală, iar cele primite până acum să se schimbe cu depozite în bani gata ori efecte cauționabile.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 24 Iulie 1902.

Pe piața financiară internațională domnesce liniștea obicinuită în sezonul de vară, așa că din situațiunea actuală nu se pot face de loc deducțiuni pentru viitor. Totul se așteaptă dela campania de cereale, care va începe abia peste câteva săptămâni. Capitalele ce va recere comerțul de cereale, după toată probabilitatea se vor împărți mai ales între țările agricole de pe continentul european și numai puține vor emigra la America, fiind recolta statelor agricole europene proporțional mai favorabilă decât a Americii de nord. De altă parte recolta bună va mări pofta de cumpărare și prin urmare va cresce consumul.

Pe piața internă nu se sperează nici dela ultimo, pentru care încep deja pregătirile vr'o îmbunătățire, discontul abia se susține pe nivelul redus, pe care se află. Băncile trebuie să se mulțamească cu procentul actual, așteptând dela negoțul de cereale îmbunătățirea dorită. Cambiile de bancă de prima bonitate se discontează în Viena cu $2\frac{3}{16}\%$, cele de portfel ca și mai înainte dela $3\frac{1}{4}\%$ în sus.

Ultima situațiune sumară a Băncii noastre de emisiune presintă o reducere a portfelului de 25·7 milioane coroane, iar față de epoca corespunzătoare a anului trecut escomptul a scăzut cu aproape 100 milioane K și lombardul cu 11 milioane K.

Piețele externe încă au ramas aproape neschimbate, dacă nu cumva a mai scăzut discontul.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În Austria. Pe basa raportului publicat de ministerul de agricultură austriac la 15 Iulie 1902: începutul secerișului se va face cu circa 2 săptămâni mai târziu decât în anul trecut. Situațiunea semănăturilor de toamnă și de primăvară este în parte precumpniitoare favorabilă, totuși se speră numai o recoltă bună

mijlocie. *Semănăturile de toamnă* sunt puternice în paiu și bine desvoltate. *Secara* se va secera în Bohemia, Moravia, Silesia și Galiția numai în ultima săptămână a lunii Iulie. Ea va da peste tot recoltă aproape bună mijlocie. *Grâul* în general este mai bun decât secara. *Orzul* încă este mai bun decât *Ovėsul*. Recolta *rapitei* s'a întârziat; recolta va fi în partea cea mai mare satisfăcătoare. *Cucuruzul* a rămas foarte mult îndărăt și peste tot situațiunea lui este nesatisfăcătoare. *Cartofii* în general dau speranțe de o recoltă bună; *Napii de zăbăr și de nutreț* asemenea. Recolta *fânului și trifoaelor* s'a ameliorat în mod neașteptat în privința cantitativă. Prospețele recoltei de *otavă* sunt foarte favorabile. *Viile* în partea cea mai mare sunt libere de peronospora și vor da cantitativ o recoltă satisfăcătoare, iar pe lângă timp călduros recolta va fi și cualitativ satisfăcătoare. *Poamele* vor da în general o recoltă abia slabă mijlocie.

În *România*. Secerișul și treeratul grâului se fac mai peste tot în țară și recolta grâului este de bună calitate și abondentă. Porumbul vegetează în condițiuni cât se poate de favorabile și prospețele recoltei sunt foarte satisfăcătoare.

În *Statele-Unite ale Americii* recoltele sunt evaluate astfel:

	1902		1901
grâu	227.000.000	hl.	238.000.000 hl.
secară	8.700.000	"	8.000.000 "
orz	27.200.000	"	25.000.000 "
ovės	323.000.000	"	241.000.000 "
cucuruz	835.000.000	"	644.000.000 "

Prospețele recoltei grâului din acest an sunt ceva inferioare celor din anul trecut, dar prospețele tuturor celorlalte soiuri de bucate sunt mai bune.

*

Valoarea recoltelor în țara noastră. Recoltele noastre din acest an se pot număra între cele mai favorabile ce am avut în cei din urmă 20 ani. Valoarea recoltelor, fără vin și unele articole laterale ș. e. miera, ceara, mătasa și produsele silvice, se evaluează la suma de 2400 milioane coroane. În 1900, care a fost un an cu recoltă mijlocie, valoarea recoltelor s'a cifrat cu 2100 mil. K. Cum se vede, situațiunea recoltelor din anul acesta este superioară și ea va aduce o ameliorare pe toate terenele; anume va urma o împuținare a îndatorărilor, o mai bună capabilitate la cumpărări și replătirea datoriiilor, cum și o sporire a investițiunilor, la cari se va adăuga și un plus la export. Pentru consumul interior și pentru semănat sunt de trebuință circa 25—26 milioane măji metrice de grâu, astfel, că din acest articol principal va rămănea un prisos de aproape 20 mil. m. m. În anii cei cinci din urmă prețul bucatelor și făinei exportate a balansat între 310 și 375 mil. K. În acest an se va ridica pe ușor la K 450 mil. Cu chipul acesta situațiunea generală se ameliorează și pentru agricultori în special este dată o faptică cauză de mulțămire. s.

COMERCIU.

Comerțiul extern al Austro-Ungariei. Departamentul statistic al ministeriului de comerț austriac a publicat datele referitoare la comerțiul extern al teritoriului vamal austro-ungar pe luna Iunie.

După aceste date importul pe luna Iunie (afară de comerțiul cu metale nobile) se cifrează cu 145,2 milioane coroane (+ 12,6 milioane coroane în compara-

țiune cu Iunie 1901) și exportul cu 151,7 milioane coroane (+ 6,5). De aci rezultă pentru Iunie un activ al bilanțului comercial de 6,5 milioane coroane, față de un pasiv de 12,6 milioane coroane în anul 1901. Importul în cele 6 luni expirate din anul acesta face în total 876,2 milioane coroane (+ 61,4), iar exportul 903,1 milioane coroane (+ 18,9). Prin urmare activul bilanțului comercial ce provine de aci este de 26,9 milioane coroane (față de 69 milioane în anul trecut). Importul în cele 6 luni a făcut după cantitate 46,2 milioane măji metrice și exportul 80,6 milioane măji metrice; deci s'a exportat mai mult cu 34,4 milioane măji metrice. Comerțiul în ramii mai însemnați presintă pentru periodul amintit următoarele cifre în milioane coroane: la import: mărfuri coloniale 24,3, tabac crud 27,—, bucate 22,2, uez 12,3, semințe 17,3, vite tăiat 11,3, galițe, oue 22,3, vin 10,6, cărbuni, coacs și turfă 46,9, bumbac 95,9, tort de bumbac 13,9, in, cânepă, jută 28,—, lână de oaie etc. 65,1, mătase 23,4, mărfuri de mătase 15,2, pele 20,3, mașini și aparate 21,—, instrumente, oroloage și lipscării 21,6; la export: zahar 71,9, bucate 22,3, semințe 11,8, vite de tăiat 42,3, cai 31,2, galițe, oue 59,1, piei 23,—, lemne 98,7, cărbuni etc. 46,5, bumbac și mărfuri de bumbac 13,1, in etc. 23,6, lână de oaie 9,3, mărfuri de lână 19,2, mătase 19,06, vestminte etc. 23,3, hârtie 12,4, sticlării 23,7, metale nenobile și articole din ele 16,2, instrumente, oroloage și lipscării 31,—.

COMUNICAȚIUNE.

Venitele căilor ferate de stat ungare pe luna Iunie după calculațiunea provisorică fac K 14.778,800 adică aproape aceiași sumă ca în Iunie 1901. În semestrul prim al anului curent au fost venitele de K 89.114.400 pe când în acelaș period al anului expirat au făcut K 91.948.913. Această scădere a venitelor pe semestrul prim al anului curent de K 2.834,513 corespunde la 3%.

*

Desvoltarea rețelei căilor ferate universale în secolul XIX. Prima cale ferată cu locomotivă, care a fost destinată pentru comunicațiunea publică, a fost linia Stockton—Darlington în Anglia în lungime de 21 km. Aceasta cale ferată s'a predat circulațiunii la 27 Septembrie 1825. La finea anului 1840 lungimea căilor ferate a fost: în Anglia de 1348 km.; în Franța 49,7 km.; în Germania 549 km.; în Belgia 336 km.; în Austro-Ungaria 144 km.; în Europa au fost în total 2925 km., iar în America total 4754 km.; prin urmare la finea anului 1840 rețeaua căilor ferate din lume făcea rotund 7700 km.

La finea secolului al XIX-lea lungimea tuturor căilor ferate din lume făcea 790,100 km.; anume erau: în Europa 283,525 km., în America 402,171 km., în Asia 60,301 km.; în Africa 20,114 km. și în Australia 24,014 km. Crescerea rețelei căilor ferate a fost în dec. 1840—1850 de 30,900 km.; în deceniul 1850—1860 de 69,400 km.; 1860—1870 101,800 km.; 1870—1880 162,600 km.; 1880—1890 244,900 km. și în deceniul 1890—1900 172,800 km. Prin urmare în deceniul ultim se arată față de deceniul premergător o reducere de mai mult de 70,000 km. Cea mai extinsă rețea de căi ferate o are dintre singuraticile state: Statele unite din America, anume 311.034 km.; urmează apoi Germania cu 51,391 km.; apoi Rusia europeană cu 48,107 km.; Franța cu 42,827 km.; India de est britică cu 38,235 km.; Austro-Ungaria cu 36,883 km.; Britania

mare și Irlanda cu 35,186 km. și America de nord britică cu 28,697 km. *Densitatea* rețelei căilor ferate, adecă proporțiunea dintre lungimea căilor ferate și suprafață este mai favorabilă în Belgia, unde vin la fiecare 100 km. □ 22 km. cale ferată; după aceea urmează Saxonia cu 19 km.; Baden și Elsața-Lotaringia cu 13 km.; Anglia cu 11.4 km.; Imperiul german și Elveția în termin mediu 9.5 km.; Olanda cu 8.6 km. și Franța cu 8 km. pe fiecare 100 km. □. Proporțiunea dintre lungimea căilor ferate și numărul populațiunii este mai favorabilă în Suedia, unde vin la câte 10,000 de locuitori, 22.4 km. cale ferată; urmează imediat Dania cu 12.3 km.; Elveția cu 11.4, Franța cu 11.1 km.; Bavaria, Baden și Elsața-Lotaringia cu câte 11 km. cale ferată pe câte 10,000 locuitori. Capitalul investit în toate căile ferate din lume la finea anului 1900, s'a cifrat cu rotund 183 miliarde K.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Trei însoțiri de credit sistem Raiffeisen.

Din inițiativa și la stăruința „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” s'au înființat însoțiri de credit sistem Raiffeisen în 10 comune, anume în: Aciliu, Apoldul inferior, Bungard, Loman, Mohu, Pianul român, Poplaca, Rêchita, Roșia-săsească și Veștem. Dintre aceste însoțirea din Poplaca la un an după înregistrarea firmei și înainte de a se fi activat s'a desființat.

Insoțirile din *Aciliu*, *Ilîmbav* și *Pianul superior* și-au trimis comitetului „Reuniunii rom. de agric. din comitatul Sibiu” darea de seamă despre activitatea lor în 1901.

În cele următoare reproducem și noi unele date referitoare la numitele 3 însoțiri.

1. *Insoțirea din Aciliu*, înființată în 1899 cu 61 membri, a avut în anul trecut 111 membri. Depunerile cu finea an. K 2.891.27. Imprumuturile dela bănci K 21,474.56. Părți fundamentale dela 111 membri K 2210.—. Fondul de rezervă K 92.10. Fondul de binefaceri K 44.27. Imprumuturi date membrilor K 26.446.54. Profitul este de K 377.30. Revirimentul casei a fost de K 70,556.02.

2. *Insoțirea din Ilîmbav*, înființată în 1901, are 61 membri. Depunerile cu finea anului tr. K 102.—. Imprumuturile dela bănci K 12,000.—. Părți fundamentale dela 61 membri K 1220.—. Imprumuturile date membrilor K 13,075.97. Profitul este K 115.50, care sumă a fost transpusă ca fond de rezervă. Revirimentul casei a fost de K 38,211.93.

3. *Insoțirea din Pianul superior* și-a început activitatea în 1898 cu 64 membri, cari cu finea anului 1901 s'a ridicat la 124. Depunerile la finea anului tr. au fost K 883.33. Imprumuturile dela bănci K 11,000.—. Părțile fundamentale dela 124 membri à K 20.— fac în total K 2480.—. Fondul de rezervă inclusive profitul pro 1901 (K 234.84) este de K 647.29. Imprumuturile membrilor K 14,733. Revirimentul casei a fost de K 11,665.88.

Precum se comunică din partea „Reuniunii rom. de agric. din comit. Sibiu”, direcțiunile acestor însoțiri și-au exprimat părerea, că ar fi de mare importanță și pentru însoțiri de mare folos înființarea unei bance centrale a însoțirilor.

CRONICĂ.

Expoziția de produse industriale din Sibiu.

În scopul expoziției de produse industriale, ce se va arangea în toamna a. c. în Sibiu, comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” a făcut apel către comunele noastre politice rugându-le să insiste pentru compunerea a câte unui comitet din femeile fruntașe din localitate, care să îndemne la participare și să conserie pe participante, etc.; iar Comitetul „Reuniunii sodalilor români” a lansat un apel către toți meseriașii noștri, invitându-i să lucreze fiecare în sfera sa de activitate. Acest comitet adună date și pentru compunerea unei statistice a meseriașilor noștri.

Monetizare și circulațiunea monetelor.

În cuartarul II al anului curent s'au bătut exclusiv numai monete de bronz à 2 f. și anume 3.538,097 bucăți, în valoare de K 70,761.94. Cele 3.840,000 piese à K 5.—, 60 mil. piese à K 1.— și 54 mil. piese à 20 f. se află toate în circulațiune, astfel că monetele acestea sunt total epuizate. Din cele 72 mil. monete à 10 f. s'au pus până acum în circulațiune 71,985,000 bucăți, rămânând în deposit încă 15,000 buc. în valoare de K 1500.—. Din monetele à 2 f. s'au pus în circulațiune 1.610,033 buc., iar din cele à 1 f. 543,000 buc. în valoare totală de K 37,630.65. În total se află în circulațiune moneta à 2 f. 183.117,547 buc., iar monete à 1 f. 35.100.443 buc. În deposit au mai rămas 95.708.559— piese à 2 f. și 24.309,000 piese à 1 f. în valoare totală de K 2.157,261.18.

† *Ioan Dordea* membru în direcțiunea institutului de credit și economii „Racoțana” din Șeicamare, a răposat Joi în 11/24 Iulie a. c.

ÎNVEȚĂMÎNT.

La școala comercială superioară gr.-or. română din Brașov au funcționat în anul școlar 1901/2 5 profesori definitivi (între cari și directorul), 1 suplent, 2 dela școala reală, 1 dela gimnasiu, 1 catechet (ordinar la gimnasiu), 1 prof. de muzică și 1 de gimnastică (ordinar la gimnasiu); elevi au fost: 101 (90 ord., 5 privațiști), dintre cari în cursul anului au părăsit școala 6; după religie au fost: gr.-or. 79, gr.-cath. 19, luterani 2, rom. cath. 1; după ocupațiunea părinților: agricultori și economi 44, funcționari publici 20, com. și industriași 13, zileri, servitori 13; privatieri și pensioniști 5, funcț. privați 2, iar 4 din părinți de alte ocupațiuni; după locul nașterii mai mulți au fost din orașul și comitatul Brașov (21+20) și din comitatul Făgăraș (19), din România 5. Au fost clasificați: 14 cu foarte bine, 16 cu bine, 25 cu suficient, 11 cu nesuficient din câte 1 studiu, 11 din câte 2 studii, 11 din câte mai multe studii. Au fost premiați 7. Stipendiați, interniști și ajutamați din alte mijloace au fost 22; scutiți de didactru au fost: 28 de didactru întreg și 9 de didactru jumătate. La esamenele de maturitate din Maiu (scripturistice) și Iunie (verbale) au fost admiși 22 inși, dintre cari le-au făcut cu foarte bine 1, cu bine 2, cu suficient 7; respinși pe un an 4, avisați la examen de emendare în Septembrie: din 1 studiu (limba română) 1, din câte 2 studii 6, ear' din cauză de boală s'a retras dela examenul verbal 1.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 23 Iulie 1902.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v. cor.	p. 100 k
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16% dare	102—	102—
5	" " arg. Ian. Iulie. 16% "	101-90	102—
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% "	193—	193—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% "	153-50	155-50
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% "	189—	191—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% "	252-50	253—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	121-75	122—
—	" " Cor.	99-85	100-25
3 1/2	" " de invest.	91-10	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	121-55	121-85
4	" " Cor.	98-10	—
4 1/2	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " "	119-30	119-50
4 1/2	" " " " 1889, arg. " " "	100-20	100-25
4 1/2	" " " " 1876, aur. " " "	119-30	119-50
4	" " ung. cu premii à 100 fl.	208—	208—
4 1/2	" " p. regul. Tisei sc. de dare	163-25	164—
3	Impr. p. regul. Porții de fier	100-20	100-25
4	Oblig. rurale croato-slavone	87-50	88—
4	Oblig. rurale croato-slavone	99—	98-50
4	" " ungare	98-70	98-80
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	107-50	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-20	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	107—	—
3	" " " sêrbesci à 100 fr.	88-75	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. ture. à 400 fr.	109-50	—
—	Impr. bulgar 1889	108-80	108-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	98-50	—
3	" " " " cu premii, 1880	268-75	—
4 1/2	Banca austro-ungară	101-25	101-25
4	" " " "	101-25	101-25
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	101-50	102—
4 1/2	Obl. com. ung., Pesta, amort.	105—	106-25
4	" " " " 50 ani	98—	101-50
4	" " " " Casei de păstr., cap., Pesta	96-40	97-50
4 1/2	Inst. de credit fonciar ungar	98-25	101-25
4	" " " " "	98-40	98-50
5	Banca ipotecară ungară	101-20	102-25
4 1/2	" " " " "	101-20	102-25
4	" " " " " cu premii	256—	127—
4 0/0	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	97-50	98—
5	Albina, Sibiiu	—	102—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiiu, em. IV.	—	105-50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, em. VI.	—	105-50
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	20-25	21—
	Credit, à fl. 100—	436—	438—
	Clary, à fl. 40— v. c.	191—	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	200—	205—
	Pálffy, à fl. 40—	193—	195—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	57—	58—
	" " " ungară, à fl. 5—	29—	29-50
	Rudolf, à fl. 10—	80—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	236—	—
	Salzburg, à fl. 20—	79—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	274—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	428—	—
	Triest, à fl. 50—	250—	—
	„Jó sziv“, à fl. 4—	—	10-75
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-38	11-35
	" " c. reg.	11-30	11-29
	Napoleond'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)	19-08	19-10
	20 Marce germ. aur	23-46	23-50
	5 ruble ruseci	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-25	117-30
	" " franc. 100 Fr.	94-30	95-50
	Ruble, bilete, 100	253-50	—
	Lei românesci, 100	—	95-50

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 23 Iulie 1902.

	prima per 50 kg. vinde		
Grâu de Bănat	8-20	—	8-65
" " Tisa (nou)	7-65	—	8-05
" " Pesta (nou)	7-60	—	7-85
" " Alba-reg.	8-35	—	8-85
" " Bacica	8-05	—	8-50
Secară	6-40	—	6-65
Orz	5-35	—	5-95
Ovës	7-20	—	7-65
Porumb	4-85	—	5—
Rapiță	9-40	—	10-45
Untură de pore B.-Pesta	—	—	68-50
Slănină (elisă)	61-50	—	63-50

Bursa de București.

Cursul din 22 Iulie 1902.

	vinde Lei	
Renta amort. 1881 de 5% ₀	98 1/4	
" " internă 5% ₀	—	
" " 274 mil. 4% ₀	85 1/2	
" " 1898 4% ₀	85 3/4	
Fonciare rurale 5% ₀	97 1/4	
" " " 4% ₀	86	
Scris. fonc. urb. București 5% ₀	86 3/4	
" " Iași	80	

AVIS.

Aducem la cunoștința publicului român, că tribunalul reg. din Deva sub Nr. 5891/902 a aprobat statutele și a înregistrat firma însoțirii „Agricola“ din Hunedoara.

Inactivarea însoțirii se va face la 1 Septembrie a. c.

Până atunci rugăm pe toți Românii de bine să ne dea mână de ajutor întru atingerea scopului ce urmărim, iar p. t. domni cari au primit liste de subscriere să binevoiască a le remite, cu ori și ce rezultat, la adresa însoțirii.

Din ședința direcțiunii ținută la 11 Iulie n. 1902.

„Agricola“,

însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedoara.

Dr. Alexandru L. Hosszu,
pres. ad. hoc.

Nic. Macrea,
notar.

Sunt de vânzare 2 acții de ale institutului „Bihoreana“. Ofertele să se adreseze la:
Administr. „Rev. Econ.“

La casa institutului „Sentinela“ se
afă depuse spre vânzare
18 acții dela „Sentinela“.

Se vënd cu condițiuni favorabile.
Informațiuni se pot cere dela Direcțiunea institutului în Satul-nou (Réva-Ujfalu).

Călimănesci-Căciulata,

stațiune balneară în România, județul Vâlcea, în valea Oltului,

încungiurată de munți și scutită de vânturi,

la 270 metri înălțime deasupra mării.

Are mai multe izvoare cu apă sulfuroasă ce conține și multă sare și iod.

La 2 km. depărtare se află vestitul izvor Căciulata.

Vindecă radical: **Reumatism cronic, boale de rinichi (piatră, năsipul), beșică, uretră și prostată, scrofulosă, sifilis învechit, morbi de piele.**

Hôtel confortabil cu 150 camere. — Restaurant bun. — Plantațiuni frumoase în jurul stabilimentului și pe un ostrov de 30 ha. — Lumină electrică. — Musică militară. — Stațiune de cale ferată.

Sesonul: 1 Iunie — 30 August st. v.

(La acest stabiliment s'au făcut de curând mari reparațiuni și îmbunătățiri, încât în viitor va pute să satisfacă toate pretențiile publicului).

The Standard Life Assurance Company

(„Standard“, societate de asigurare asupra vieții).

— Fondată la 1825. —

Guvernor: Principele Buccleuch and Queensberry. — *Sediul:* Edinburgh, 3 George Street. — *Filiala pentru Ungaria:* Budapesta, str. Kossuth 4. — *Reprezentanța pentru Transilvania și Banat:* Sibiu, str. măcelarilor 15, unde se pot adresa și se rezolvă corespondențe în limba română.

Venituri anuale . . . K 28.800,000—

Averea societății . . . K 230.000,000—

Profit împărțit . . . K 150.000,000—

Asigurări plătite . . . K 478.000,000—

Societatea „Standard“ contractează ori-ce asigurări asupra vieții, oferind garanții depline, împreună cu condițiunile cele mai liberale și primele cele mai efitne.

Extras din tablele de prime.

(Prime anuale (în Coroane) după un capital asigurat de K 1000—).

Asigurări pentru cas de moarte.

(Primele se plătesc pân' la moarte).

Etatea	Prima anuală	Etatea	Prima anuală	Etatea	Prima anuală
20	16-30	33	21-50	46	33-90
21	16-50	34	22-10	47	35-30
22	16-70	35	22-80	48	36-80
23	17—	36	23-50	49	38-30
24	17-30	37	24-40	50	39-80
25	17-70	38	25-20	51	41-50
26	18—	39	26-10	52	43-30
27	18-50	40	27—	53	45-30
28	19—	41	28—	54	47-30
29	19-50	42	29—	55	49-50
30	19-80	43	30-10	56	51-80
31	20-40	44	31-30	57	54-30
32	20-80	45	32-50	58	56-90

Asigurări pentru cas de moarte.

(Cu plata primelor limitată).

Etatea	Prima de plată de timp de 10 ani	Prima de plată de timp de 20 ani	Etatea	Prima de plată de timp de 10 ani	Prima de plată de timp de 20 ani
20	39-20	24-30	35	49-50	31—
21	39-50	24-50	36	50-50	31-70
22	39-90	24-80	37	51-50	32-50
23	40-30	25—	38	52-50	33-20
24	40-80	25-30	39	53-70	34—
25	41-30	25-70	40	54-80	34-90
26	41-90	26—	41	56-10	35-80
27	42-60	26-50	42	57-30	36-70
28	43-30	27—	43	58-60	37-70
29	44-10	27-50	44	60—	38-70
30	45—	28—	45	61-30	39-70
31	45-80	28-60	46	62-70	40-80
32	46-70	29-20	48	65-60	43-10
33	47-60	29-80	50	68-70	45-80
34	48-50	30-40			

Asigurări mixte.

(De plată în cas de moarte ori la ajungerea unei anumite etăți).

Etatea	Suma asigurată se plătesce în cas de moarte ori la etatea de ani			
	50	60	65	70
20	27—	20-60	18-80	17-50
22	29-10	21-70	19-50	18-20
24	31-50	22-90	20-50	19—
26	34-60	24-40	21-60	19-90
28	38-30	26-20	23—	21—
30	42-90	28-30	24-70	22-10
32	48-50	30-80	26-50	23-90
34	55-60	33-70	28-60	25-60
36	64-80	37—	31—	27-50
38	77—	41-10	33-90	29-70
40	94-30	46—	37-20	32-20